

Nr 178

Av herr **Andersson, Karl, m. fl.**, *angående upprättande och revision av generalplan för vattenförsörjning och avlopp.*

I årets statsverksproposition bil. 8 (6:te huvudtiteln) har Kungl. Maj:t äskat anslag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp med 26 500 000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i sina petita redogjort för de behov av bidrag som föreligger och den stora eftersläpning på detta område som oavslutligt ökar.

Enligt en av styrelsen företagen inventering har kommunerna anmält en planerad investering i vatten- och avloppsanläggningar som för 5-årsperioden 1956—1960 uppgår till i genomsnitt 450 miljoner kronor per år. Av detta investeringsbehov torde proportionen statsbidragsberättigade företag kunna antagas vara av samma storleksordning som tidigare. I enlighet härmed skulle under de närmaste åren tillkomma nya statsbidragsberättigade företag för en anläggningskostnad av i genomsnitt ca 180 miljoner kronor per år. I avvaktan på resultatet av långtidsutredningens arbete har styrelsen ansett tillkomsten av nya företag böra uppskattas till 140 miljoner kronor för budgetåret 1957/58. Om man beräknar bidraget till 50 procent av kostnaden skulle således för budgetåret 1957/58 erfordras ett anslag av 70 miljoner kronor.

Därtill kommer den stora balans som uppkommit under senare år, vilken medfört att väntetiden för nya företag ökat till 4,5 år.

Allmänna statsbidragsutredningen har nyligen framlagt förslag till nya regler för anläggningsbidrag till kommunerna, vilka förslag berör bl. a. förevarande bidragsform.

Föredraganden anser sig emellertid inte kunna medhinna att framlägga nya förslag till bidragsbestämmelser för vatten- och avloppsanläggningar till årets riksdag. Under sådana förhållanden kommer nuvarande bidragsbestämmelser att gälla fram till 1 juli 1958. Enligt riksdagens uttalande år 1955 skall beviljade ansökningar regleras enligt gällande bestämmelser, vilket innebär att en reglering av bidragsbalansen fram till 1 juli 1958 kräver anslag av tillhoppa 150 miljoner kronor.

Det är sålunda en skrämmande eftersläpning som uppkommit på detta område, och det fordras givetvis verkliga krafttag för att hinna i fatt och få rätsida på hithörande förhållande.

Föredraganden säger sig även förstå detta och skulle helst sett att frågan

kunnat lösas redan nu, men stannar vid en mindre höjning av anslaget med 1,5 miljoner kronor som bidrag till anläggning av verk för höggradig rening av avloppsvatten.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har emellertid i avvaktan på statsmakternas ställningstagande till frågan om vatten- och avloppsverksamheten ansett sig böra som ett minimibelopp äska ett anslag för budgetåret 1957/58 med 30 miljoner kronor.

I likhet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anser vi även detta vara ett minimibelopp, och även om det inte förmår att nämnvärt påverka balansen innebär det en förbättring i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag.

Det har under årens lopp uppkommit behov inom vissa län att få en revision av upprättade generalplaner för vatten- och avloppsanläggningar. Under 1940-talet uppgjordes i flertalet län generalplaner vilka emellertid inte alltid kunnat fullföljas och som numera får anses föråldrade. Kostnaderna för dessa generalplaner bestreds från ett anslag "Planering av allmänna arbeten" som arbetsmarknadsstyrelsen då förfogade över. Detta anslag har numera upphört, och det saknas nu medel för att företaga en revision av dessa planer. Behovet av en dylik revision torde på många håll anses vara önskvärt. Länsstyrelsen i Göteborg och Bohus län bedömer en revision såsom nödvändig med hänsyn till de förskjutningar som uppstått och med de ökade krav på vattentillgång och rening av avloppsvatten som numera föreligger.

Den gamla generalplanen borde enligt länsstyrelsens mening kompletteras med följande:

a) Kort redogörelse för efter generalplanens tillkomst utförda anläggningar samt påtänkta utbyggnader rörande vattenförsörjning och avlopp för länets samtliga städer och samhällen med mera än 100 invånare.

b) Överslagsberäkning av det framtida vattenbehovet med hänsyn till befolknings- och industriprognoser jämte allmänna anvisningar för industriens lokalisering med hänsyn till vattentillgång och avloppsförorenning.

c) Inventering av befintliga vattentäkter inom länet, vilka nu eller i framtiden kan komma att nyttjas för vattenförsörjningens ordnande. Undersökning angående angränsande läns möjligheter till samgående, där så visar sig lämpligt.

d) Inventering av lämpliga recipienter för avloppsvatten inom länet med hänsyn tagen till vattentäkterna i mom. c. Undersökning angående angränsande läns samgående i angränsade delar beträffande recipienter.

e) Revidering av i generalplanen lämnade riktlinjer för avloppsfrågans ordnande, varvid hänsyn togs till samgående inom och utom länet.

f) Revidering av i generalplanen lämnade riktlinjer för vattenförsörjningens ordnande, varvid hänsyn togs till samgående inom och utom länet.

g) Överslagsberäkning av anläggningskostnaden, där så är möjligt.

h) Åtgärder som närmast bör vidtagas.

Kostnaden för revidering av generalplan för t. ex. Göteborgs och Bohus län uppskattas till cirka 100 000 kronor. För att bestrida denna kostnad erfordras tillgängliga anslag.

Då det t. ex. gäller vägbyggnader, bestrides kostnader för upprättande av vägplaner och revidering av byggnadsanslaget.

Vi anser att en liknande ordning borde införas beträffande anslaget till vatten- och avloppsanläggningar så att kostnaden för upprättande och vid behov revision av generalplaner kunde bestridas av sakanslaget.

Med stöd av ovanstående får vi därför hemställa,

1. att riksdagen må besluta att kostnader för upprättande och revision av generalplan för vattenförsörjning och avlopp får utgå av anslaget "Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp",

2. att till "Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp" för budgetåret 1957/58 anvisas ett reservationsanslag av 30 000 000 kronor.

Stockholm den 25 januari 1957

Karl H. Andersson

Sven Em. Ohlson

Edgar Sjödahl

Gunnar Spetz

Anna Sjöström-Bengtsson

Herbert Hermansson

Anton Norling

Gunnar Öhman
